

Kaasaegse udmurdi pulmatseremoonia eripära ja kultuuriline tähendus

Tatjana Korobova

Venemaa Teaduste Akadeemia Uurali osakonna
Udmurdi Ajaloo, Keele ja Kirjanduse Instituudi nooremteadur
oktan85@mail.ru

Teesid: Käesolev artikkel püüab analüüsida udmurdi pulmade hetkeseisu. Pulmade kui ühe elujõulisema traditsiooni struktuur on loomulikus muutumises. Kombed ja rituaalid, mille algne eesmärk oli aidata osalejatel kohaneda uute sotsiaalsete rollidega, kaotavad oma sümboolse tähenduse. Paljusid neist tajutakse meelelahutusena või kaovad nad sootuks. Samal ajal tekivad uued rituaalid, mis muutuvad pulmatseremoonia lahutamatuks osaks ja moodustavad uut tüüpi pulma, millel on teatud omadused ja mis muutub tänapäeva ühiskonnas traditsiooniliseks.

Märksõnad: pulmakombestik, rituaal, spetsiifika, sümboolika, traditsioon, transformatsioonid, tänapäev, udmurdid

Sissejuhatus

Udmurdi pulmade uurimise ajalugu ulatub umbes nelja sajandi taha ja selle võib tinglikult jagada järgmisteks perioodideks: 18. sajand – 19. sajandi esimene pool (Rõtškov 1770; Pallas 1788; Miller 1791; Georgi 2007; Herzen 1838; Fuks 1844 jt); 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus (Ostrovski 1838; Gavrilov 1880; Vassiljev 1906; Luppov 1911 jt) ja 20. sajandi teine pool (Belitser 1964; Hristoljubova 1984; Slesareva 1983; Tšurakova 1986; Nurijeva 1999; Okuneva 2012 jt).

Udmurtide pulmarituaalide kohta on kogutud hulgaliselt materjali. Etnograafilise uurimistöö kõrval pööratakse suurt tähelepanu rituaali folkloorse külje, nimelt selle poeetiliste tekstide ja muusikažanrite uurimisele (Slesareva 1983; Tšurakova 1986, Hodõreva 1996; Vladõkina 1998; Nurijeva 1999, 2004). Kohalikud variatsioonid ja terminoloogilised iseärasused kajastuvad ka paljude uurijate töedes (Vladõkina 2006; Gluhhova 2008; Okuneva 2010, 2012; Nurijeva 2016; Korobova & Panina 2013 jt). Tänapäevastes uurimustes on tähelepanu pööratud traditsioonide ja rituaalide uuenduste võrdlevale analüüsile (Doro-fejeva 2008; Okuneva 2012).

Peamised tulemused

Udmurdi pulmatseremooniat kui traditsioonilise rituaalikompleksi kõige elujõulisemat elementi iseloomustab tänapäeval paljude selle elementide kõrge säilivusaste. Olles aga elu oluline osa, teeb see kahtlemata läbi muutusi.

Tänapäeval on udmurdi pulmatseremoonias selgelt eristatavad kolm peamist kihti: traditsiooniline tseremoonia, nõukogude perioodi elemendid ja globaliseerumisega seotud uued suundumused.

Oluline on ka arvestada kohalike iseärasustega, mis on kujunenud ja kujunevad jätkuvalt erinevate protsesside, näiteks rände, ajalooliste, sotsiaalmajanduslike ja kultuuriliste tegurite mõjul. Rituaalide iseloomulikke jooni tuleks käsitleda kui lõunapoolsete udmurtide ja tatarlaste, aga ka pikka aega samal territooriumil elanud põhjaudmurtide ja venelaste kultuurilise vastasmõju tulemust, mille tõttu muutusid paljud etnograafiliselt erinevate rühmade rituaalid ja laulužanrid sarnaseks. See omakorda mõjutab rituaalse kombestiku hetkeseisu. Käesolevas artiklis käsitleme tänapäevase pulmatseremoonia ühtset versiooni, mis hõlmab kõigile kohalike udmurtide rühmadele iseloomulikke traditsioone.

Pulmaeelset, pulma ennast ja pulmajärgset etappi hõlmava kolmeosalise struktuuri iga üksik etapp on läbi teinud olulisi muudatusi. Etapid on lühenedud, muutunud või kadunud on osalejate funktsioonid, vahetunud on sõnaline ja muusikaline saade.

Pulmadele eelnevast etapist on peaaegu kadunud pidulikkus ja kombestik. Kõigist pulmaeelsetest tseremooniatest on säilinud vaid kosjasobitamine, mis on nüüdseks muutunud pigem soovitavaks elemendiks ja peaaegu täielikult kaotanud oma rituaalse tähenduse. Järjest harvem kasutatakse udmurdi termineid *nõl kuran* (otsetõlkes 'tüdruku palumine') ja *nõl juan* (otsetõlkes 'tüdruku küsimine'). Noored eelistavad kasutada "kihluse" kohta vene keelest laenatud termineid (*pomolvka*, *obrutšenije*).

Tavaliselt käivad tänapäeva noored enne abiellumist mõnda aega kohtamas ja sõbrustavad. Mõnikord võivad nad elada koos, eriti linnades. Teineteise vanematega tutvuvad noored tavaliselt aegsasti, kuivõrd tänapäeva ühiskonnas ei peeta häbiväärseks käia külas enne kosjasobitamist. Kui paar otsustab pulmi pidada, annavad noored sellest vanematele teada. Et vanemad on oma lapse väljavalituga juba tuttavad, nad tavaliselt soostuvad ning toetavad ja abistavad igati.

Teatud aja möödudes määratakse kosjasobitajate saabumise päev. Ettevalmistus selleks sündmuseks varieerub sõltuvalt kohalikest tavadest, pere- ja traditsioonidest, noorte ja nende vanemate isiklikest eelistustest. Udmurtia erinevates piirkondades säilitatakse ja populariseeritakse paljude tegurite

mõjul udmurdi kultuuri. Mõnes peres suhtutakse kosjasobitamisesse erilise tähelepanuga: tellitakse rahvariiete õmblemine, valmistatakse rahvustoite ja tehakse majas remonti.

Kosjasobitamisele on kombeks kutsuda nii pruudi kui ka peigmehe lähedasi sugulasi ja sõpru. Määratud päeval saabuvad peigmees, tema vanemad ja sõbrad pruudi koju. Tänapäevani on säilinud komme alustada kosjasobitamist mõistukõnega. Tavaliselt alustavad kosjasobitajad oma pöördumist fraasiga: “*Vetõldes vuzanõ malpas’kodõ šuõsa kõlim*” (“Kuulsime, et kavatsete oma õhvakese maha müüa”) jne. Pruudi sugulased vastavad naljavormis, et neil ei ole õhvakest ja nad ei müü midagi jne. Kõik toimub lustlikult ja rõõmsalt, kuid iga osaline saab aru, et see on traditsioonilise rituaali osa.

Pruudi sugulased paluvad külalised lauda. Kohtumine toimub pidulikus õhkkonnas laua taga, kus külalised suhtlevad ning neid kostitatakse söögi ja joogiga. Selle ajal osapooled tutvuvad, arutatakse läbi vajalikud materiaalsed ja korralduslikud küsimused. Pärast kosjasobitamist kolib tüdruk peigmehe majja. Ta võib sinna jääda pulmadeni või naasta koju, aga mitte varem kui kolme päeva pärast.

Ettevalmistused pulmadeks teevad tavaliselt noored ise, kuid mitte ilma vanemate, sugulaste ja sõprade abita. Pidutsemise aja ja koha valimine, õhtujuhi ja fotograafi otsimine, pulmarongkäigu ja peosaali kaunistamine – kõik see nõuab märkimisväärseid jõupingutusi ja raha.

Pidustamise aja ja koha valimine, peremehe ja fotograafi otsimine, pulmarongkäigu ja banketisaali kaunistamine – kõik see nõuab märkimisväärseid jõupingutusi ja raha. Pulmakleidi ostmine jääb tavaliselt pruudi õlgadele. Sageli aitavad teda ema, õde või sõbranna. Pulmakleidi proovimine jääb tabustatud kombeks. Seda, kui peigmees näeb kleiti enne pulmi, loetakse halvaks endeks. Abielusõrmused ostab tavakohaselt tulevane mees.

Tänapäevane udmurdi pulm kestab tavaliselt kaks päeva ja koosneb kahest etapist. Esimesel päeval toimuvad pidustused pruudi kodus, teisel peigmehe kodus. Mõlemat sündmust ühendab sõna “*šjuan*” (pulm). Esimese päeva hommikul algab pruudi kodus ettevalmistus peigmehe vastuvõtuks. Pruut riietub lumivalgesse pulmakleiti, talle tehakse ilus soeng, vanemad naised katavad piduliku laua. Pruudi sõbrannad ja õed valmistavad peigmehele ja tema sõpradele ette loominguilisi “*teste*” ja võistlusi.

Samal ajal kogunevad peigmehe majja pulmarongkäigus osalejad. Peigmehe sõbrad ehivad oma autod värviliste lintide, kleebiste ja õhupallidega. Peigmehe ja pruudi autot peetakse korteežis peamiseks, seetõttu pööratakse sellele erilist tähelepanu. Sageli tellivad noored autode kaunistamise teenuse sellele spetsialiseerunud ettevõtetelt. Juhtauto peab teiste seas silma paistma. Olenevalt perede jõukusastmest on see kaunistatud erinevate värskete või kunstlilledega.

Tänapäeva pulma üks silmatorkav tunnus on pruutpaari püüd valida parim auto. Kui neil endil sobivat autot pole, võivad nad kasutada sugulaste või sõprade autot. Linnaelanikud võivad auto rentida ka spetsiaalsetest salongidest.

Enne peigmehe jõudmist pruudi majja suletakse väravad. Nende avanemiseks peab peigmees läbi tegema tavatu katsumuse: värava alt lükatakse läbi labidas, millele tal tuleb panna raha. Selle juures abistavad teda kõik kohalviibivad sugulased ja sõbrad. Seda hetke saadavad nali ja lust. Pruudi sugulased viskavad peiu üle nalja, öeldes, et nad kontrollivad, kui palju raha on ta nõus pruudi nägemise eest välja käima.

Hoovi sisenedes põrkub peigmees uutele pruudi sõbrannade poolt ette valmistatud "katsetele": ostab tüdruku sugulaste kostitamiseks maiustusi (šokolaad, kommid, šampanja); otsib pruuti huulejälgede järgi, ütleb igal sammul pruudile õrnusi, mõistatab mõistatusi, vastab küsimustele jne. Peigmehe "katsumuste" ajal peidab pruut ennast majas või õues. Peigmees siirdub teda otsima, kuid leiab võltspruudi. Selleks võib olla teine tüdruk, ümberrietatud noormees või mees, vanem naine. Teadlased selgitavad seda mängu ideega "tüdruku üleminekust teise staatusesse... See on üks viise isikupäratustada liminaalses staatuses tüdrukuid, ning on seotud ettekujutustega teispoolsest maailmast" (Vladõkina 2018: 194). Teisisõnu on see rituaal mõeldud pruudi kaitsmiseks kurjade jõudude, kahjustuste ja kurja silma eest. Muidugi ei kannaks see element tänapäeva inimeste silmis semantilist koormust ning on üksnes pulmatseremoonia huvitav hetk.

Kui peigmees leiab üles päris pruudi, lähevad kõik majja. Vanemad või vanaema õnnistavad noori, seistes nende ees ikooniga. Nad peavad väikese kõne, pärast mida noorpaar suudleb ikooni.

Abielu ametlikuks sõlmimiseks lähevad noored perekonnaseisuametisse, kus tseremoonia on juba ette valmistatud ja vastavate ametnikega kooskõlastatud. Kõik toimub vastavalt kehtestatud reeglitele. Tänapäeval pakuvad mõned Udmurtia perekonnaseisuametid võimalust viia abielu sõlmimine läbi udmurdi keeles.

Pärast ametlikku registreerimist lähevad noorpaar ja pulmas osalejad tavakohaselt pulmakorteežis sõitma. Linna ja selle ümbruskonna elanikele on mälestusmärkide külastamine tänapäevase pulmarituaali lahutamatu osa. Need on kindlad, "erilised" punktid, kus tehakse rituaalseid toiminguid. Tavaliselt osalevad sõidus ainult noored, vanemad külalised kohtuvad noortega pulmalauas. Teadlased usuvad, et "pulmaatraktsioonide" külastamine aitab "sakraliseerida tänapäeva pulmarituaali", kusjuures sakraliseerimise soov on tingitud asjaolust, et "pulmariitused kuuluvad üleminekuriituste hulka" (Gromov 2008: 29).

Tänapäeva kombestik on säilinud noorte ringisõitmise tava. Pulmarong peab seitse korda ületama jõe mööda silda, kusjuures üle viimase silla kannab peigmees pruuti süles. Pärimuslikus mütoloogias on sild üks ülemineku sümboliteid (Toporov 1991). Arv seitse on kahe peamise sümbolarvu – 3 ja 4 – summa, mis on levinud peaaegu kõikides traditsioonides ja sellepärast on ilmne selle püha iseloom (näiteks seitse kui maailmaruumi idee väljendus, kui panteoni ja maailmapuu konstant, kui nädalapäevade arv jne) (Toporov 2010: 139).

Sama päeva õhtul kogunevad kutsutud kohvikusse või sööklasse, kus on kõik tähistamiseks valmis: ruum on kaunistatud õhupallide ja plakatitega, lauad kaetud. Tänapäeva kombestik kutsutakse sageli saali kaunistama pulmadekoraatorid. Enne sisenemist tervitavad noorpaari peigmehe vanemad või ema, käes ikoon ja leivapäts. Pärast õnnistamist peavad peigmees ja pruut pätsist suutäie hammustama. Arvatakse, et sellest, kes hammustab suurema tüki, saab majas peremees.

Pulma läbiviimise saab tellida ka spetsialistidelt, kes koostavad peo kava. Pulmavanema või õhtujuhi rollis võivad üles astuda kultuuritöötajad, näitlejad, õpetajad või sugulased. Tänapäeva pulmaõhtu juhid töötavad stsenaariumi järgi, mis sisaldab nii pidulikku ja meelelahutuslikku osa („mängukava“) kui ka rituaalset kombestikku (sugulaste perekondade tutvustamine, kingituste üleandmine noorpaarile, pereliikmete uue perekondliku staatuse tähistamine, roogade serveerimise järjekord jne). Oluline on märkida, et need kaks aspekti on üksteisega harmooniliselt põimunud (Matlin 2003: 48).

Linnatingimustes kestab pulm tavaliselt ühe päeva, järgmisel päeval tulevad kokku üksnes lähimad sugulased. Külades seevastu kogunevad kõik külalised järgmisel päeval peigmehe majja. Siin viiakse noortele läbi katseid, mis on küll traditsioonilised, kuid meie päevil pigem mängulise iseloomuga. Pruut peab valmistama spetsiaalset udmurdi rooga *tabaneid*, tooma kaevust või mõnest muust veeallikast vett, pühkima varem laialipuistatud prügi ja koguma münte. Peigmehe ülesanne on lõhki lüüa puupakk, millesse on varem sisse tambitud mündid. Peigmehe sugulased naeravad pruudi tegutsemise välja ja püüavad tema tööd igati segada. Selline käitumine viitab binaarsele opositsioonile „oma / võõras“ ja selle eesmärk on kaitsta pruutpaari (perekonda) „kurja silma eest, ebaõnne eest nende tulevases ühises elus“ (Gluhhova 2023: 407).

Tänapäevase udmurdi pulma erijooneks on võimalus pidada pulma vastavalt rahvapärimusele selleks spetsiaalselt varustatud kohtades – pereparkides, puhkekeskustes jne. Korraldajad pakuvad noorpaaridele erinevate rituaalide läbiviimiseks oma teenuseid. Udmurtia üks suuremaid etnilises stiilis pulmade pidamise kohti on vabaõhumuuseum-kaitseala Ludorvai. Siin saavad noorpaarid proovida udmurdi rahvarõivaid ja teha läbi pulma marsruut, kuhu

on põimitud palju rituaalseid tegevusi, mille eesmärk on kaitsta ja suurendada uue pere heaolu. Nende seas on löökpilli tangõri mängimine, elava vee järele allikale minek (foto 1), perekoldesse tule süütamine, aga ka akordioni saatel jalutamine (foto 2) ja muud meelelahutused.

Foto 1. Sofronovite noorpaar siirdub rituaalsele veetoomisele muuseumis Ludorvai. Maksim Jegorovi foto 2018.

Foto 2. Sofronovite noorpaar ja pulmalised akordioniga jalutamas muuseumi Ludorvai territooriumil. Maksim Jegorovi foto 2018.

Kokkuvõtteks

Oleme seega jõudnud järeldusele, et tänapäevane udmurdi pulm jääb elujõuliseks, säilitades oma algsed traditsioonid, millele lisanduvad uued rituaalid ja tänapäeva eripärad. Eripäradena võib välja tuua sündmuse intiimsuse, ebastandardseid kohad, kaasaegsete tehnoloogiate kasutamise, uued meelelahutusvormid ja muud uuendused.

Sellised stsenaariumid aitavad kaasa uute traditsioonide tekkele, mida edastatakse nii suuliselt kui ka kirjalikult. See võimaldab öelda, et udmurdi pulm on tänapäeval stabiilse kombestikuga traditsioon, ajalooliste muutuste tulemusena tekkinud uut tüüpi pulm.

Muudatused on aset leidnud etnograafilistes sfäärides, need puudutavad majapidamistarbeid, toitu, söidukeid ja muid aspekte. Tänapäeva maailma mõjutab globaliseerumisprotsess, mille aluseks on infoevolutsioon. Sellel on otsustav mõju kõikidele inimelu valdkondadele, andes neile kvalitatiivselt uusi jooni. Arvutid, internet, satelliit tehnoloogiad ühendavad kõigi maailma riikide ja piirkondade majandust, teadust ja kultuuri. See aitab kaasa globaalse kultuuriteadvuse kujunemisele.

Tõlkinud Asta Niinemets

Kirjandus

Belitser, Vera 1964. Udmurty. – *Narody Evropeiskoi chasti SSSR*. T. 2. Moskva: Nauka, lk 472–509.

Dorofejeva 2008 = Dorofeeva, Marina 2008. Udmurtskaia svad'ba: istoriia i sovremennost'. – *Materialy dokladov I Vserossiiskoi molodezhnoi nauchnoi konferentsii "Molodezh' i nauka na severe"*. (v 3-h tomah). Tom II. Syktyvkar: Respublika Komi. 14–18 apreilia 2008. Syktyvkar, lk 119–120.

Fuks, Alexandra 1844. Poezdka k votiakam Kazanskoj gubernii. – *Kazanskije gubernskie vedomosti* 14–29.

Gavrilov, Boris 1880. *Proizvedeniia narodnoi slovesnosti, obriady i pover'ia votiakov Kazanskoj i Viatskoj gubernii*: zapisany, perevedeny i izlozheny Borisom Gavrilovym vo vremia ego komandirovki v votiatskie seleniia Kazanskoj i Viatskoj gubernii. Kazan': Pravoslavnoe missionerskoe obshchestvo.

Georgi, Iogann 2007. *Opisanie vsekh obitaiushchikh v Rossiiskom gosudarstve narodov*. Ikh zHITEISKIKH obriadov, obyknovenii, odezhd, zhilishch, uprazhnenii, zabav, veroispovedanii i drugikh dostopamiatnostei / predisl. i prim. V. A. Dmitrieva. Perepech. s izd. 1799 g. s ispr. i dop.; izd. 2. Sankt Peterburg: Russkaia simfoniia.

Gluhhova 2008 = Glukhova, Galina. "Konoplinaia golova" udmurtskoj svad'by: ot rituala k frazeologizmu. – *Vestnik udmurtskogo universiteta*. Vyp. 1. Izhevsk, lk 131–136.

Gluhhova 2023 = Glukhova, Galina. Riazhen'e v sisteme traditsionnoi udmurtskoj svad'by. – Panina, Tat'iana & Lozhkina, Elizaveta (koost). "Mi um veras'ke – lul-siulem vera..." = "Ne my govorum – dusha govorit...". Kollektivnaia monografiia. Izhevsk: Udmurtskii institut istorii, iazyka i literatury UrO RAN, lk 402–407.

Gromov, Dmitrii 2008. Poseshchenie dostoprimechatel'nostei kak chast' sovremennogo svadebnogo obriada. – *Traditsionnaia kul'tura* 9, 2 (30), lk 28–39 (<http://www.trad-culture.ru/article/d-v-gromov-poseshenie-dostoprimechatel'nostey-kak-chast-sovremennogo-svadebnogo-obryada> – 07.11.2024).

Herzen 1838 = Gertsen, Aleksandr. Votiaki i cheremisy. – *Viatskie gubernskie vedomosti* 3, lk 11–15.

Hodõreva 1996 = Khodyreva, Marina 1996. *Pesni severnykh udmurtov*. Udmurtskii fol'klor. Vyp. 1. Izhevsk: Udmurtskij institut istorii, iazyka i literatury UrO RAN.

Hristoljubova 1984 = Khristoliubova, Liudmila. *Semeinye obriady udmurtov (traditsii i protsessy obnovleniia)*. Izhevsk: Udmurtiia.

Korobova, Tat'iana & Panina, Tat'iana 2023. Terminy rodstva i svojstva v udmurtskikh svadebnykh pesniakh (Kinship and Property Terms in Udmurt Wedding Songs). – *Russian Linguistic Bulletin* 12 (48) (DOI:10.18454/RULB.2023.48.44).

Lupov, Vasiliï 1911. *Materialy dlia istorii khristianstva u votiakov v pervoi polovine XIX veka*. Viatka: Gubernskaja tipografiia.

Matlin, Mikhail 2003. Sovremennye svadebnye obychai i obriady russkogo naseleniia goroda Ul'ianovska. – *Traditsionnaya kul'tura* 1, lk 41–50.

Miller, Gerard 1791. *Opisanie zhivushchikh v Kazanskoj gubernii iazycheskikh narodov, iako to cheremis, chuvash i votiakov*. S pokazaniem ikh zhitel'stva, politicheskogo

uchrezhdeniia, telesnykh i dushevnykh darovaniï, kakoe plat'e nosiat, ot chego i chem pitaiutsia, o ikh torgakh i promyslakh, o khudozhestvakh i naukakh, o estestvennom i vymyshlennom ikh iazycheskom zakone, takozh o vsekh upotrebitel'nykh u nikh obriadakh, nravakh i obychaiakh : s prilozheniem mnogochislennykh slov na semi raznykh iazykakh, kak to na kazansko-tatarskom, cheremisskom, chuvashskom, votiatskom, mordovskom, permskom i zyrianskom, i prio-bshchennym perevodom gospodnei molitvy Otche nash na cheremisskom i chuvashskom iazykakh. Sankt Peterburg: Imperat. akad. nauk.

Nurijeva 1999 = Nurieva, Irina. *Muzyka v obriadovoi kul'ture zaviatskikh udmurtov: problemy kul'turnykh konteksta i traditsionnogo myshleniia*. Izhevsk: Udmurtskii institut istorii, yazyka i literatury UrO RAN.

Nurijeva 2004 = Nurieva, Irina. *Pesni zaviatskikh udmurtov*. Udmurtskii folklor. Vyp. 2. Izhevsk: UIIIaL UrO RAN.

Nurijeva 2016 = Nurieva, Irina. Udmurtskaia svad'ba: struktura, terminologiia, muzykal'nyi kod. – *Finno-ugorskii mir* 2, lk 101–105 (<https://csfu.mrsu.ru/arh/2016/2/101-105.pdf> – 07.11.2024).

Okuneva, Tat'iana 2010. Terminologiia uchastnikov udmurtskoi svad'by. – *Tatarskaia fol'kloristika: issledovaniia molodykh*. Sb. materialov chtenii shkoly molodykh fol'kloristov. Kazan', lk 99–106.

Okuneva, Tat'iana 2012. Terminologiia udmurtskoi svadebnoi obriadnosti kak kul'turnaia informatsiia. – *Social Science. Obshestvennye nauki. Vserossijski nauchny zhurnal*, lk 107–111.

Ostrovski 1873 = Ostrovskii, Dmitry 1873. *Votiaki Kazanskoï gubernii*. Trudy obshchestva estestvoispytatelei pri Imperatorskom "Kazanskom" Universitete. T. IV, nr 1. Kazan': Litotip K. F. Tili.

Pallas, Peter 1788. *Puteshestvie po raznym provintsiiam Rossiiskoi Imperii v 1768–1769 gg.* Ch. 3, polovina vtoraiia. Sankt Peterburg.

Rõtškov 1770 = Rychkov, Nikolai 1770. *Zhurnal ili Dnevnyia zapiski puteshestviia kapitana Rychkova po raznym provintsiiam Rossiiskago gosudarstva, 1769 i 1770 godu*. Sanktpeterburg: Pri Imp. Akad. nauk.

Slesareva, Mariia 1983. Ritmicheskie osnovy i zvukovaia organizatsiia stikha svadebnykh pesen vostochnykh finno-ugrov. – Pervozchikova, T. G. (vast toim). *Voprosy svoeobraziiia zhanrov udmurtskoi literatury i fol'klora*. Izhevsk: Nauchno-issledovatel'skii institut pri Sovete Ministrov Udmurstkoi ASSR, lk 26–46.

Toporov, Vladimir 1991. Most. – Tokarev, Sergei (peatoim). *Mify narodov mira*. Moskva: Sovetskaia entsiklopediia, lk 176–177.

Toporov, Vladimir 2010. *Mirovoe derevo. Universal'nye znakovye kompleksty*. T. 2. Moskva: Rukopisnye pamiatniki Drevnei Rusi.

Tšurakova 1986 = Churakova, Rimma 1986. *Udmurtskie svadebnye pesni*. Dlia peniia (solo, ans., khor) bez soprovozhd. Ustinov: Udmurtiia.

Vassiljev 1906 = Vasil'ev, Ioann. *Obozrenie iazycheskikh obriadov, sueverii i verovaniï votiakov Kazanskoï i Viatskoï gubernii*. IOAIIe. T. 22. Vyp. 3, 4, 5. Kazan': Tipol. Imp. un-ta.

Vladõkina 1998 = Vladykina, Tat'iana. *Udmurtskii fol'klor: problemy zhanrovoi evoliutsii i sistematiiki*. Izhevsk: UIIIaL UrO RAN.

Vladõkina 2006 = Vladykina, Tat'iana. Atributivnye i verbalnye paralleli v udmurtskom i russkom svadebnom ritualakh. – Gacak, V. M. & Vladykina, T. G. (toim). *Russkii Sever*

Tatjana Korobova

i vostochnye finno-ugry: problemy prostranstvenno-vremennogo fol'klornogo dialoga: Materialy I Mezhtregional'noi konferentsii i VII Mezhdunarodnoi shkoly molodogo fol'klorista (Izhevsk, 23-26 oktiabria 2005 g.). Izhevsk, lk 50–57 (<http://i.uran.ru/nasledie/content/atributivnyye-i-verbalnye-paralleli-v-udmurtskom-i-russkom-svadebnom-ritualah> – 06.11.2024).

Vladõkina 2018 = Vladykina, Tat'iana 2018. *Udmurtskii fol'klorni mirotekst: obraz, simvol, ritual*. Monografii. Izhevsk: MonPorazhen.

Summary

The specifics and cultural significance of the modern Udmurt wedding ceremony

Tatiana Korobova

Department of Research in Philology

Udmurt Institute of History, Language and Literature

UdmFRC UB RAS, Izhevsk, Russia

oktan85@mail.ru

Keywords: Udmurts, wedding ceremony, traditions, ritual, transformations, current state, specificity, symbolism

This article aims to analyze the current state of Udmurt weddings. While remaining a vital tradition, their structure is undergoing changes. Customs and rituals that were originally intended to help participants adjust to new social roles are losing their symbolic significance. Many of these rituals are now seen as mere entertainment or have even disappeared altogether. At the same time, new customs and traditions are emerging, becoming an integral part of modern Udmurt weddings and forming a new type of celebration with its own unique characteristics. These new customs are becoming increasingly popular and are now considered traditional in modern society.

Tatiana Korobova (PhD) Venemaa Teaduste Akadeemia Uurali osakonna Udmurdi Fõderaalise Uurmiskeskuse Udmurdi ajaloo, keele ja kirjanduse instituudi filoloogiuuringute osakonna nooremteadur. Tema teadushuvi keskmes on udmurdi pulmarituaalid: tegevused, terminoloogia ja objektid koos oma semantikaga.

Tatiana Korobova (PhD) is Junior Research Assistant at the Department of Philological Studies at the Udmurt Institute for Research in History, Language and Literature (UdmFRC UB RAS), Izhevsk, Russia. Her main field of interest is wedding rituals of Udmurts: semantics of actions, terminology and objects.

ORCID 0009-0005-5469-3046

oktan85@mail.ru

www.folklore.ee/tagused